

UIT DE "REGYSTER VAN DE WETTELIJKE GESLOOTEN REKENINGEN RAEKENDE
DE GYLDE VAN STE NICOLAES THYDENS DE JAERE 1670 TOT 1749"

door J.B. DREESEN

Als Flora haer chiraet van d'aerde quam te strycken,
En Cerus haere vreucht uyt het veldt dede wycken,
En 't crystalynen nadt van Bachus die het schonck,
Ider naer zynen lust, quamp vallen inden mondt,
Soo heeft het Godt ghelieft en fama uytghesonden
Om aen de stadt Oostend in haesten te verkonden
Hoe dat voor Overhooft, Borghmeester vande stadt,
Als nu ghecoren was d'heer Carew boven dat
Voor schepen Vanderzyp, Hamilton en Borm mede
Andriesen, Diericksen, pleniperez deser stede
Hebben alsdan begonst, int jaer van sestien hondert
En tsestich seven by stont yder seer verwondert
Dat fama deze voedt, gestelt op vasten grondt
Heeft samen vastghestelt, door liefde vast verbont
Soo dat haer heeft ghelieft, voor deken aen te maenen
S^{es} Jacques van Voorde, La Meere en Maetens t'saemen
Van Sinte Nicolays, segh merseniens hier ter stede
Die nu dry jaeren vol gheregiert in vollen vrede
Hebben in haeren tydt, een veynster nieuw ghestelt
Tot cieraet inde kerck, van het ghemeyne gelt
Als mede tot Godts eer, verciest haere autaeer
Door eenen schilder net, of hy van marbel waer
De boecken waeren vol, ick segghe volgeschreven
Dus desen hier begint, nieuw reecquenynge te geven
Al is beginsel slecht door hoop het kan verkeerren
Aest d'heeren eens ghelieft, den vrydom te vermeerren
Want al dat hier van compt, dient tot een kerck sieraet
Godts heylighen ter eer daer verscheenen staet
Heeft dan O heylich vrient, wiens feestdach dan wy vieren
Aen dees wens wys beleydt, opdat sy wel regieren
En dat haer burse maek, eens wonden wel voorsien
Als die van Sint Niclaeys d'ier dry heeft quaet te vlien
En gaf in woeker uyt, om voor honderst te winnen.
Dit is t'begin ent slodt voor die het wel verzinnen
Waer door men scryghen aen d'een wicheyt naer betaemen
By Godt, Vader, Zoon en Gheest in alle eeuwen amen
Niet begheire
De la Meire

In lyrische bewoordingen opent een zekere LA MEER in 1670 een nieuwe register voor de Oostendse gilde van Sint Niklaas (de gilde van de winkeliers). Hij spreekt van Flora, godin van de bloemen en de lente; Cerus, godin van de landbouw en de veldvruchten; Fama, godin van de roem en Bachus, god van de wijn.

Deze, ogenschijnlijke, oppervlakkige tekst geeft ons enige zeer interessante informatie over het toenmalige bestuur van de stad.

LA MEER geeft in de tekst een opsomming van de in 1667 verkozen burgemeester en schepenen van de stad. De door hem genoemde CAREW (CAREN Antoon) was burgemeester van Oostende van 15-9-1667 tot 12-10-1670, maar daarna ook nog van 1677 tot 1678 en van 1683 tot 1688. De als schepenen vernoemde VANDE ZYPE was burgemeester van 1666 tot 1667 en BORM zou het worden van 1674 tot 1676 en van 1677 tot 1678 (1). HAMILTON is een naam die nog in Oostende voorkomt.

Ook geeft hij als "pleniperez", dit is gevolmachtigde, de heren ANDRIES en DIERICKSEN. Als dekens van de Gilde noemt hij Jacques VAN VOORDE, MAETENS en zichzelf LA MEER.

Hij vermeldt de realisaties van de Gilde in de afgelopen drie jaren, een nieuw brandglas in de kerk en een altaar dat ze lieten schilderen "of hij van marbel waer". Om te besluiten geeft hij zijn vrienden de winkeliers nog wat goede raad.

Bron : Rijksarchief Brugge. Brugse Vrije nr. 15799.

(1) Tijdschrift De Plate jg. 1973. Lijst van de Oostendse burgemeesters.

SCHRIJVERS AAN ZEE (3)

door Emiel SMISSAERT

In de rij van auteurs die de visserij van De Panne in hun oeuvre verwerkten, duikt de schrijver Fred Germonprez op (14), geboren in De Panne zelf op 30 december 1914 als vierde kind van een Nieuwpoortse griffier. Het oorlogsgeweld had het gezin uit Nieuwpoort naar De Panne verdreven. Na het voltooien van de Grieks-Latijnse humaniora fungeerde Germonprez als secretaris van de Commissie van Openbare Onderstand (COO) te Nieuwpoort tot 1946. Daarna was hij jarenlang journalist-redacteur van het dagblad Het Volk te Kortrijk, waar hij nu nog woont. De Westhoek en de zee bepalen voor een deel de thematiek van o.m. Kinderen van de zee (1938), De westkust onder vuur (1941), Iseland, Iseland (1950) en Kaper Jan Bart (1956). Heel wat van zijn romans werden vertaald en vonden ruime verspreiding in Oost-Europa. In 1973 werd Iseland, Iseland door Karel Willems tot een toneelstuk bewerkt. In december 1986 bracht de toneelkring Kink Kank Hoorn uit De Panne dit succesvolle vissersepos, in een nieuwe toneelbewerking van Harry van der Noot, voor het voetlicht. Bij die gelegenheid is Fred Germonprez door het gemeentebestuur van De Panne aangesteld als "ereburger" (15).

Ook in onze eigentijdse jeugdliteratuur duiken de vissers van De Panne op. Johan Ballegeer, die zelf uit een vissersfamilie stamt, is de auteur van het bijzonder geslaagde Geen meiden aan boord (1986) dat aansloeg bij een ruim, jeugdig publiek. Het is het verhaal van het meisje Marjanne uit De Panne en het boek kreeg ook de toekenning van diverse prijzen literaire erkenning (16).

Maria-Elisabeth Belpaire (1853-1948), in haar tijd een dame met heel wat invloed in de letteren en met veel moreel gezag, had tijdens de Eerste Wereldoorlog een villa, de Swiss Cottage, in De Panne. Ze werd een trefpunt voor allerlei Vlaamse artiesten en intellectuelen zoals August van Cauwelaert (1885-1945), Paul de Mont (1895-1950) en Filip de Pillecyn (1891-1962) wiens bekende novelle Monsieur Hawarden (1934) de tand des tijds trotseerde.

"Als kind", vertelt Hubert Lampo (°1920), "was een verblijf aan zee voor mij het vertoeven in een droomwereld". In zijn kindertijd en vroege adolescentie kwam hij samen met zijn ouders de vakantie doorbrengen in De Panne, waar de zusters van zijn vader (tante Kristien in Hermione betrapt uit 1962) een bescheiden familiepen-sion had. "Alles in genoemd boek stemt met de werkelijkheid overeen. Het liefdesavontuur is (grotendeels) verzonnen". Dergelijke vakantieverblijven varieerden tussen twee en vier weken en nu nog rijdt